

Ojämliga hörselvårdsavgifter i regioner

Patientavgifter vid utprovning av hörapparat inom regionerna

Källa: HRF 2019

REGION*	Fast utprovningsavgift ¹ (kr)	Rörlig utprovningsavgift ² (kr)	Särskild tilläggs-kostnad ³ (kr)	Besöksavgift ⁴ (kr)
STOCKHOLM ^{5b+6}	600	–	–	–
UPPSALA ^{5b}	300	–	–	–
SÖRMLAND	850	–	–	per besök: 400
ÖSTERGÖTLAND	500/h-app	–	–	per besök: 200
JÖNKÖPINGS LÄN	500	–	–	per besök: 250
KRONOBERG	350	–	–	per besök: 100
KALMAR LÄN	1 200	–	–	första besök: 200
GOTLAND	–	–	allt över 3 000/h-app	per besök: 200
BLEKINGE	800	–	–	–
SKÅNE ⁶	1 000	–	–	första besök: 200
HALLAND	–	–	–	per besök: 100
VÄSTRA GÖTALAND	–	–	–	per besök: 100
VÄRMLAND ^{5b}	–	20 procent	–	per besök: 200
ÖREBRO LÄN	–	–	–	per besök: 100
VÄSTMANLAND	700/h-app	–	–	per besök: 280
DALARNA	500/h-app	–	–	per besök: 150
GÄVLEBORG	1 500	–	–	första besök: 200
VÄSTERNORRLAND	300/h-app	–	–	per besök: 200
JÄMTLAND HÄRJEDALEN	–	–	allt över 3 500/h-app	per besök: 300
VÄSTERBOTTEN	500/h-app	–	–	per besök: 200
NORRBOTTEN	500/h-app	–	–	per besök: 200
* Tidigare landsting	Dessa avgifter INGÅR INTE i högkostnadsskyddet. ⁵			INGÅR i högkostnadsskyddet ⁵

1 Fast utprovningsavgift: En del regioner tar ut en utprovningsavgift per hörapparat. Andra har samma avgift för en och två hörapparater.

2 Rörlig utprovningsavgift: Patienten måste betala en viss andel av hörapparaten pris. Personer med olika hörselskador och olika behov av hörapparater får därmed betala olika mycket.

3 Särskild tilläggs-kostnad: Regionen betalar endast upp till en viss gräns (kostnadstak). Den som behöver dyrare hörapparater måste själv betala den överskjutande summan. Detta innebär att patienter med särskilda behov måste betala extra.

4 Besöksavgift: Mer än hälften av regionerna tar ut besöksavgift vid varje besök. Tre besök är vanligt, men ibland behövs fler. Besöksavgiften kan därför bli över 1 000 kronor. Personer som är 85 år eller äldre betalar ingen besöksavgift.

5 Högkostnadsskydd: Det lagstadgade högkostnadsskyddet för öppenvård är 1 100 kronor, men regioner tillämpar det inte för hörselvårdsavgifter, bara för besöksavgifter.

^{5b)} Särskilda, regionala högkostnadsskydd för hjälpmedel finns i Värmland: 1 100 kr/år, Region Stockholm: 2 000 kr/år och Region Uppsala: 1 100 kr/år. Patienter i Region Uppsala som under ett år har betalat totalt 2 600 kronor för hjälpmedel, sjukvård och sjukresor får ett samordnat frikort.

6 "Hörselcheck" vid privat utprovning: Region Skåne och Region Stockholm har systemet "Fritt val av hjälpmedel", vilket innebär att den som köper hörapparater privat kan få en hörselcheck (rekvisition) från regionen. Men checken täcker inte alltid kostnaden, och den enskilde kan få betala tiotusentals kronor ur egen ficka. Dessa kostnader finns inte med i denna tabell. För mer information: www.hörsellinjen.se

Ojämlika avgifter. På godtyckliga grunder.

ALLA REGIONER ska erbjuda sina invånare habilitering, rehabilitering och hjälpmedel, enligt hälso- och sjukvårdslagen. Men det uppdraget tolkas väldigt fritt när det gäller hörselvård. Detta innebär att det är mycket stora skillnader mellan olika delar av landet, särskilt när det gäller avgifter för hörapparater.

I 18 av landets 21 regioner finns det olika hörselvårdsavgifter, utöver besöksavgifter

Ojämlikheten är stor. I en region kan en hörapparatanvändare få betala några hundralappar för att få hörapparater. I ett annan region kan kostnaden bli flera tusen.

REGIONER TOLKAR hälso- och sjukvårdslagen på ett sätt som skjuter över en större del av kostnadsansvaret för hörselrehabiliteringen på enskilda hörselskadade.

I takt med att de olika avgifterna för hörapparaterna blivit allt fler, har regionerna slutat inkludera dem i det lagstadgade högkostnadsskyddet för sjukvård på 1 100 kronor som riksdagen beslutat om.

Tre regioner har infört regionala högkostnadsskydd för hjälpmedel. Att ha olika högkostnadsskydd för olika delar av vården undergräver själva idén med ett allmänt högkostnadsskydd, nämligen att se till att de samlade vårdkostnaderna för en enda individ inte blir orimligt höga under ett och samma år.

Systemet med "Fritt val av hörapparater", som finns i två regioner, är också ett sätt att skjuta över kostnadsansvaret på individen. Privata hörselmottagningar förordar ett privat sortiment framför regionens upphandlade hörapparater.

Detta leder till att individer uppmuntras att skjuta till pengar ur egen ficka för att för att få "bättre" hörapparater.

I 15 REGIONER finns *fast utprovningsavgift*. I nio av dessa betalar den enskilde en avgift för hela utprovningen. I sex regioner måste patienten istället betala per hörapparat.

Rörlig utprovningsavgift finns i en region och innebär att den enskilde måste betala 20 procent av inköpspriset på den hörapparat hen behöver. Följden är att patientens avgift varierar från person till person.

Två regioner har en *särskild tilläggskostnad* för dyrare hörapparater. Dessa avgifter drabbar ett fåtal patienter, som råkar behöva hörapparater som är dyrare än den konstnadsgräns regionen har faställt.

Både rörlig utprovningsavgift och särskild tilläggskostnad innebär att regioner avgiftsbelägger en liten grupp vårdtagare. Det är inte förenligt med hälso- och sjukvårdslagens mål: "en vård på lika villkor för hela befolkningen".

Det är bara tre regioner som inte har några särskilda hörselvårdsavgifter. De tar endast ut besöksavgift i samband med hörselrehabilitering.

HRF ANSER ATT alla avgifter i samband med hörselvård, inklusive utprovning av hörapparater och andra hörhjälpmedel, ska vara enhetliga i hela landet och omfattas av det allmänna högkostnadsskyddet.

Det är en rättvisefråga; den enskilde patientens behov ska styra tillgången till vård och hjälpmedel – inte plånboken.